

Health Education and Tobacco Intervention Program in Nepal 2001-2009

Projektivastuu Suomessa ETRA-liitto ry / Aune Greggias

Toteutusvastuu Nepalissa Scheer Memorial Hospital / Sundar Thapa

Projekti ideoitiiin Pekingin Tupakka ja terveystyö -maailmankongressissa (The 10th World Conference on Tobacco or Health) vuonna 1997, jolloin Nepalin edustaja tri Mrigendra Raj Pandey pyysi ETRA-liittoa tulemaan Nepaliin tukemaan heitä heidän tupakoinnin vastaisesta työssään.

Kongressissa tri Pandeyn mukaan Nepal kuului niihin maihin, joissa tupakkaa poltettiin eniten Aasiassa. Hän kiinnitti huomiota erityisesti vuoristoalueilla elävien naisten runsaaseen tupakointiin. Nepalilaisista aikuisista poltti tupakkaa 73,7 %. Pääkaupungissa luvut olivat matalimpia (37 %) ja vuoristossa suurimpia (77,7 %: miehistä 84,7 % ja naisista 71,7 %). Vuonna 1996 nepalilaisen odotettavissa oleva elinikä oli 56 vuotta.

ETRA-liittoa kutsuttiin Nepaliin, koska tällä oli kehitysyhteistyökokemusta tupakoinnin vastaisesta työstä Kiinassa ja Tansaniassa. Liitto oli tehnyt laajaa tupakanvastaista työtä myös Suomessa. Työ oli kohdistunut erityisesti koulunuorisoon: 1956 aloitettiin tupakanvastaisten filmien näyttäminen kouluissa; 1960 perustettiin koululaisille tarkoitettu Savumerkkejä-lehti; 1969 aloitettu sosiaali- ja terveysministeriön ja kuntien kanssa yhteistyössä tehty Savusirkku-projekti oli tavoittanut lähes 900.000 suomalaista.

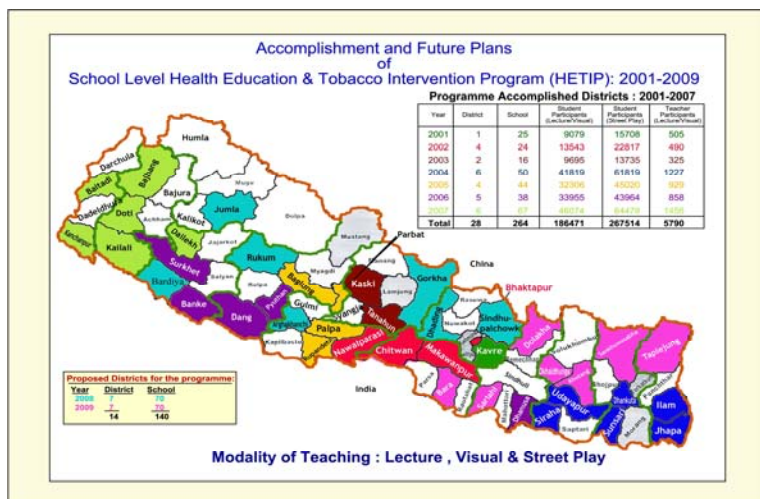
Alunperin oli tarkoitus, että suomalainen yhteistyökumppani olisi käynyt kouluttamassa nepalilaisen työryhmän tekemään tupakanvastaista valistustyötä kouluissa. Ulkoministeriö ei kuitenkaan myöntänyt projektille niin paljon rahaa, että tämä olisi ollut mahdollista. Sen sijaan saadut rahat ohjattiin Scheer Memorial -sairaalalle, jonka terveystyöstä vastaava Sundar Thapa otti vastuun projektista Nepalissa. Pilottiprojekti toteutettiin 1999. Sen avasi Nepalin silloinen terveysministeri ja nykyinen presidentti tri Ram Baran Yadav.

Pilottiprojekti onnistui niin hyvin, että projektin jatkamiseen on saatu Suomen Ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyörahoja vuosiksi 2001-2003, 2004-2006 ja 2007-2009. Tällä hetkellä kaksipäiväisen terveyskurssin suorittaneiden nepalilaisten 5.-10.-luokkalaisten määrä on ylittänyt 200.000 ja katudraamoihin osallistuneiden määrä on noussut yli 300.000:een. Lisäksi projektin ohjelmia on ollut Nepalin radioissa ja TV:ssä.

Kurssi on tähän mennessä toteutettu Nepalin kouluviranomaisten valitsemissa kouluissa lähes koko maassa. Kaikki mukana olleet koulut ovat kurssin yhteydessä julistautuneet savuttomiksi kouluiksi. Lähes kaikki näiden koulujen tupakoivat opettajat (92 %) ja oppilaat (96 %) sekä osa oppilaiden tupakoivista vanhemmista (25 %) ovat kurssin yhteydessä tehdyn kyselyn mukaan lopettaneet tupakoinnin.

Seurantatutkimusta ei ole, mutta tupakointi ei ole enää niin yleistä Nepalissa kuin se oli projektia ideotaessa. Tupakoivien aikuisten määrä oli laskenut vuoteen 2005 mennessä 30,6 %:iin (Suomessa 28,1 %) ja nepalilaisten odotettavissa oleva elinikä noussut viidellä vuodella. Tupakoinnin väheneminen on seurausta Nepalin terveysministeriön 1990-luvun lopussa alulle panemasta aktiivisesta tupakoinnin vastaisesta työstä, johon pyydettiin tukea myös Suomesta.

Nepalin halua tulla savuttomaksi kuvaa mm. se, että Nepal ratifioi FCTC-sopimuksen ennen Suomea.

Terveystyö- ja tupakkainterventio -terveyskurssin logo ja toteuttaminen alueittain Nepalissa 2001-2009.